

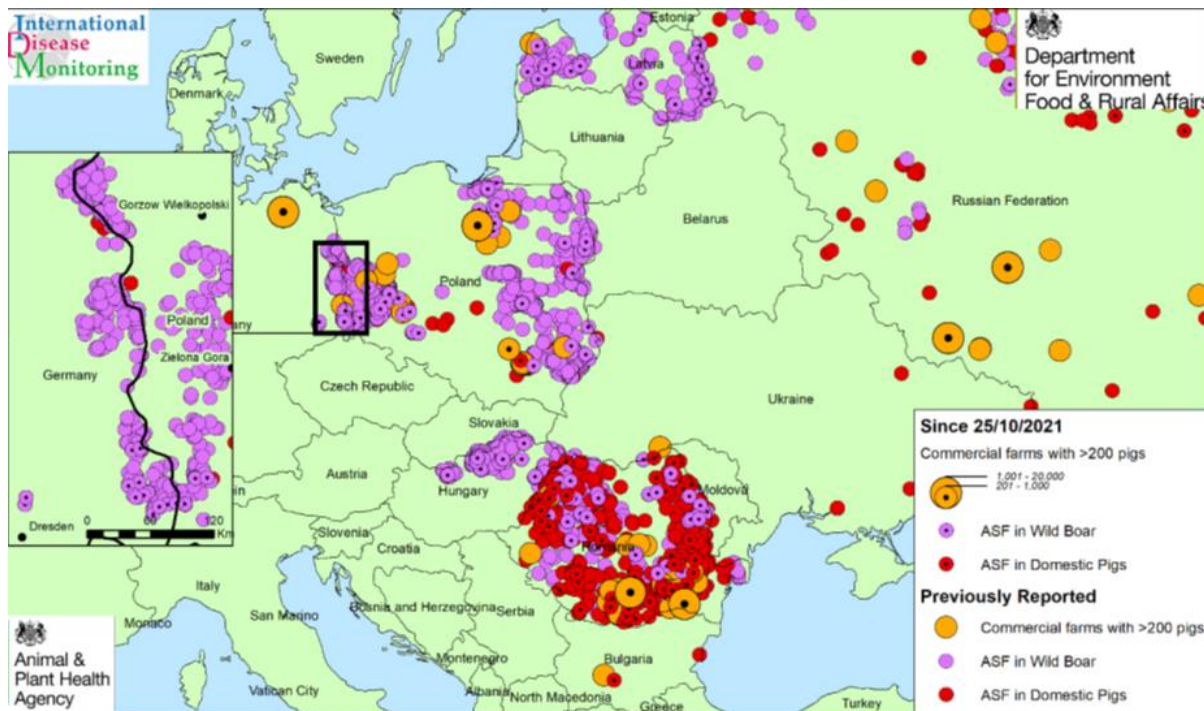
Актуализация на епидемичната ситуация за заболяването Африканска чума по свинете (АЧС) в Източна Европа и Германия – м. ноември 2021 г.

Нови огнища на разпространение на АЧС в Европа

През последния месец от 25 октомври 2021 г. 20 ноември 2021 г. бе потвърдено ново огнище на АЧС при домашни свине в Германия в една промишлена ферма, в източната провинция Мекленбург-Предна Померания. Това е първият случаи на АЧС в тази провинция и се намира на около 120 km от предишни докладвани случаи при диви свине и на 150 km от най-близкото огнище на АЧС при домашни свине в провинция Саксония.

На други места, според докладите на ОИЕ продължават да се съобщават нови огнища при домашни свине в **Полша, Румъния и Русия**. АЧС също продължава да се установява при диви свине в страните от цяла Източна Европа.

Карта: Огнища и случаи на АЧС в Германия и Източна Европа в периода юни – ноември 2021 г.

Подробности за всички огнища и случаи са предоставени в таблици 1 и 2 по данни, докладвани пред Световната организация за здравеопазване на животните (ОИЕ).

Допълнителна информация е предоставена, там където тя е налична, от информационната система на ЕС за болести по животните (ADIS) (ADIS, 2021 г.) и информация от съответните презентации пред Комитета по здраве на растенията и животните – PAFF¹ (PAFF, 2021 г.).

Оценка на ситуацията

В момента България е обявила 3 огнища на АЧС при домашни свине в промишлени ферми в Пловдивска област. Последното огнище е докладвано на 8 ноември 2021 г., в една ферма с общо 181 възприемчиви животни. Продължава да има огнища за **АЧС при диви свине в България**, като 26 случая са докладвани в ADIS на ЕС между 21 октомври и 10 ноември 2021 г. и за това няма данни в Таблица 2 (ADIS, 2021).

АЧС в **Естония** не е докладвана пред ОИЕ, но последните обобщени таблици по системата на ЕС за оповестяване на заразните заболявания ADIS (ADIS, 2021 г.) показват, че Естония е съобщила за още шест случая на АЧС при диви свине между 21 октомври и 10 ноември 2021 г., с което общият им брой е 52 случая през 2021 г. **От 25 октомври 2021 г. не са докладвани огнища на АЧС при домашни свине в Естония чрез ОИЕ или ADIS.**

Германия съобщи за ново огнище при домашни свине след 25 октомври 2021 г. Огнището е възникнало във ферма в близост до **гр. Роцок в източната провинция Мекленбург-Предна Померания (граничеща с провинция Бранденбург)**. Засегната ферма се намира в Лалендорф и включва общо 4038 прасета за угояване, от които 45 са потвърдени положителни за АЧС след показване на клинични симптоми и смъртност. Приложени са мерки за контрол при домашни и диви свине, включително унищожаване, проследяване, зонирание и надзор, което може да доведе до разкриване на допълнителни случаи за АЧС. Епидемиологичните изследвания продължават, за да се определи най-вероятният източник на инфекцията. **Огнището демонстрира изместване на АЧС в нов регион на Германия (Карта 1), като преди това е докладвано само в провинциите Бранденбург и Саксония, като най-близкият предишен докладван случай е на приблизително 150 км отстояние от гр. Роцок, при дива свиня.**

От първия докладван случай на АЧС при дива свиня (през септември 2020 г.) в Германия до момента са докладвани 534 случая на АЧС. Продължава изпълнението на програмата за надзор на АЧС с тестването на приблизително 8 300 проби от домашни свине, по-голямата част от тях (4 296) са от Саксония. Германия е приложила програма за засилен контрол над използваните фуражи, като не се допускат за ползване фуражи, които идват от основните райони (зони, където е открита АЧС), освен ако не са термично обработени или съхранявани в продължение на шест месеца, програма за изкупуване на свинете от стопанствата в задния двор (където държавата предлага да закупи прасетата от фермерите с по-малко от 10 прасета, за 200 евро всяко, ако се съгласят да не отглеждат прасета на място за период от 2 години); 15 стопанства са приели тази оферта досега. Има забрана на събития/изложби, аукциони и др. с прасета и по-нататъшна работа за идентифициране на собствениците на свине, които също са и ловци с повишен контрол върху своите стопанства.

¹ Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed – The Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed (PAFF Committee) Постоянният комитет по растения, животни, храни и фуражи (PAFF комитет) играе ключова роля, за да гарантира, че мерките на Европейския съюз относно безопасността на храните и фуражите, здравето и хуманното отношение към животните, както и здравето на растенията, са практични и ефективни. Той дава становища по проект за мерки, които Комисията възнамерява да приеме. Състои се от представители на всички страни от ЕС и се председателства от представител на Европейската комисия.

За Германия продължава обявяването на нови случаи за АЧС при диви свине. **От 25 октомври има 17 случая на АЧС при диви свине в Саксония.** Институтът Friedrich-Loeffler-Institut съобщи за 169 случая на АЧС при диви свине в Бранденбург и 55 случая в Саксония между 25 октомври и 15 ноември 2021 г., **което показва, че вирусът на АЧС продължава да циркулира сред дивата популация в Германия.** Ловците имат задължението да издирват трупове с помощта на екипи с кучета в заразените райони. Обособени са места за безопасно изхвърляне на труповете на дивите свине, увеличена е разрешената бройка диви свине за отстрел и е въведена забрана за движение на месото, добито от диви свине от заразената зона. От всички отстреляни и намерени мъртви диви свине се вземат проби за лабораторно изследване.

Създадена е физическа бариера, чрез изграждането на над 1300 км постоянни оградни съоръжения за дивите свине в заразените провинции – в Бранденбург (1061 км), Саксония (250 км) и Мекленбург-Померания (63 км).

Унгария все още не е докладвала за нито едно огнище на АЧС при домашни свине при все, че АЧС се появи в тази страна за първи път още през април 2018 г. От 25 октомври 2021 г. до сега има 13 случая на АЧС (ОИЕ) при диви свине. Тези доклади за диви свине се състоят от общо 17 животни (намаляване от 62) от последния месец. Първият доклад за открит глиган в окръг Фейер е докладван на 10 август 2021 г. От тогава във Фейер не са докладвани повече нови случаи. Случай в Komárom-Esztergom, под магистрала М1, доведе до предложение за увеличаване на размера на зоните, като към ограничена зона II във Фейер се добавят нови единици за управление на дивеча (PAFF, 2021a).

През цялата 2021 г. в Унгария в периода между януари и октомври има постоянно намаляване на случаите на АЧС при диви свине от 615 до 12 (Таблица 2). Подобна тенденция се наблюдава в края на есента на 2020 г., последвана от увеличение на случаите през зимата. Въпреки това, броят на случаите, съобщени през есента и през зимата тази година, е много по-нисък от тези, съобщени по същото време миналата година, **което предполага, че в Унгария съществуват ефективни мерки за управление на болестта сред популацията от диви свине. Биосигурността в промишлените свинекомплекси явно е на ниво, след като до сега няма регистрирани случаи на АЧС при домашните прасета.**

Латвия не докладва за огнища на домашни свине от 25 октомври 2021 г., но от 25 октомври 2021 г. насам има 27 регистрирани случаи за АЧС при дива свиня (ОИЕ), включващи общо 34 животни. **Това представлява спад в броя на случаите на диви свине през последния месец.**

Литва не докладва инциденти с АЧС, според ОИЕ, след 25 октомври 2021 г. Въпреки това, последното обобщение на ADIS потвърди 38 случая на АЧС при диви свине между 21 октомври и 10 ноември (ADIS, 2021 г.). Последният докладван случай в Литва чрез ADIS е на 4 ноември 2021 г.

Молдова не докладва за огнища на АЧС при домашни свине или случаи при диви свине (чрез ОИЕ, PAFF или ADIS) след 25 октомври 2021 г.

Полша

От 25 октомври 2021 г. има шест огнища на АЧС при домашни свине, съобщени чрез ADIS. През същия период, според ОИЕ, има три доклада за огнища на АЧС при домашни свине, при които 213 животни са били заразени от общо 3455 възприемчиви. Според PAFF (PAFF, 2021b) има проверки за контрол на биосигурността, като до момента са проверени над 47 000 помещения. На 341 стопанства е забранено да

отглеждат свине през 2021 г. поради констатирани нередности в системите за биосигурност.

От 25 октомври 2021 г. ОІЕ съобщава за **110 случая на АЧС при диви свине**, общо 118 намерени мъртви. Според обобщенията на ADIS през същия период има 153 случая при диви свине. Полският генерален ветеринарен инспекторат продължава да използва обучени кучета в търсенето на мъртви диви свине.

Броят на дивите свине, жертва на АЧС в граничния регион на Полша и Германия, достигна общо 4978. По-голямата част от жертвите на АЧС са открити от полската страна на границата. Откакто клъстерът в Западна Полша се появи през ноември 2019 г., властите откриха 4114 инфектирани трупа с вируса, огромното мнозинство в провинция Любуш. Месец февруари 2021 г. беше най-смъртоносният досега в Западна Полша. Само през февруари властите откриха 524 заразени диви свине. Също така месеци с голям брой случаи на АЧС бяха декември 2020 г. (504) и януари 2021 г. (490). Освен това зимните месеци на 2019 и 2020 г. се оказаха най-лошите месеци в годината.

Г-жа Юлия Кльокнер, германският федерален министър на храните, земеделието и защитата на потребителите, призова за създаване на зона, свободна от диви свине между Полша и Германия. За да бъде успешна борбата срещу АЧС трябва да бъде засилена в трите страни – Германия, Полша и Чехия. В момента в **Чехия**, която граничи с провинция Саксония не е регистрирано заболяването АЧС.

Румъния събщи за 81 нови огнища на АЧС при домашни свине от 25 октомври насам, според ОІЕ. Три от огнищата са в търговски ферми, с между 8 372 и 12 927 животни (общо 21 299 животни, отчетени само за две от трите ферми). Две от огнищата са в по-малки ферми с между 50 и 400 животни. Останалите са във ферми с <50 прасета (включващи общо 76 ферми със 735 животни).

Има 37 докладвани случая за АЧС при диви свине (ОІЕ) през същия период от време, включващи 51 диви свине. **Цяла Румъния в момента е в Зона III² и следователно няма разрешен от ЕС износ на продукти от свинско месо от региона (Еуропа, 2021)**. Инспекциите в свиневъдния обект трябва да се извършват поне веднъж годишно, като ветеринарните лекари дават съвети на малките фермери относно мерките за биосигурност и задължението за уведомяване за здравни проблеми (PAFF, 2021c).

От 25 октомври 2021 г. насам **Русия** събщи на ОІЕ за 12 огнища при домашни свине, от които седем са в по-големи ферми с >100 прасета (най-голямото, съдържащо 17 888 прасета). Има и четири доклада за случаи на АЧС при диви свине, включващи пет животни.

Сърбия не докладва огнища на АЧС според ОІЕ от септември 2020 г. Последното обобщение на ADIS обаче потвърждава 33 огнища при домашни свине и 71 случая при диви свине между 2 януари и 13 ноември 2021 г. (ADIS, 2021).

Словакия не докладва огнища на АЧС при домашни свине според ОІЕ от август 2019 г. Въпреки това, обобщенията на ADIS потвърждават едно огнище при домашни свине след 25 октомври 2021 г., с което огнищата стават общо девет (ADIS, 2021). Според презентациите на PAFF (PAFF, 2021d) от 04 август 2021 г. не е откривано заболяването АЧС при домашни свине. Движението на прасета е забранено в заразените региони в съответствие със законодателство. Не са докладвани на ОІЕ случаи на АЧС при диви свине (от април 2020 г.), но по ADIS се съобщава, **че между 21 октомври и 10**

2

ноември 2021 г. е имало 41 случая на АЧС при дива свиня (ADIS, 2021). Последният случай е от 8 ноември 2021 г.

Украйна съобщи за едно огнище на АЧС след 25 октомври 2021 г. (чрез ОИЕ и ADIS) при едно домашно прасе, което е единственото животно, отглеждано в помещенията. Съобщава се и за случай на дива свиня, който отново включва едно животно.

Заклучение

1. АЧС при домашни свине е потвърдена за първи път в нов регион на Германия. Това ново развитие на епидемичната ситуация с АЧС показва, че въпреки предприетите интензивните мерки за надзор на АЧС, прилагани в засегнатите вече провинции Бранденбург и Саксония, заболяването АЧС може да се разпространява скокообразно в нови незасегнати преди това региони.

Около новата зона на огнището ще бъде приложен интензивен надзор, но е вероятно през следващите месеци да бъдат докладвани допълнителни огнища в провинция Мекленбург-Предна Померания.

Таблица 1: Огнища на АЧС при домашни свине през 2021 г. в Източна Европа (само по ОИЕ)

Country	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Total
Bulgaria	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	3
Germany	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	1	4
Latvia	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2
Moldova	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Poland	0	0	0	0	0	0	0	0	113	8	3	124
Romania	131	86	79	117	51	57	162	0	198	201	51	1133
Russia	9	4	3	3	5	8	45	34	57	33	6	207
Serbia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Slovakia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukraine	2	0	1	2	0	0	3	2	1	0	1	12
Total	142	90	83	122	56	65	214	40	369	242	69	1479

2. АЧС продължава да присъства при домашните свине в Източна Европа. Докато броят на огнищата и случаите на АЧС при домашни свине и диви свине в Румъния намаляват след 25 октомври 2021 г., Румъния продължава да се счита под ограниченията в зона III и не може да изнася продукти от свинско месо. Следователно потенциалният по-висок риск от внос на продукти от свинско месо от Румъния за консумация през периода на Коледа и Нова година остава.

Таблица 2: Случаи АЧС при диви свине през 2021 г. в Европа (само по OIE)

Country	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Total
Bulgaria	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Estonia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Germany	38	24	0	28	42	35	29	59	31	43	17	346
Hungary	615	315	575	453	431	173	66	42	9	12	8	2699
Latvia	29	25	22	16	11	16	32	44	20	31	16	262
Lithuania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poland	172	103	0	141	0	0	0	946	134	109	110	1715
Romania	211	158	100	165	89	51	44	22	33	21	26	920
Russia	5	6	3	5	5	2	22	13	3	20	0	84
Serbia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Slovakia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukraine	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	3
Total	1070	631	700	809	578	277	194	1126	230	236	178	6029

3. АЧС все още циркулира сред диви свине в голяма част от страните от Източна Европа, поради което рискът от навлизане на вируса на АЧС в продукти от животински произход от засегнатите страни, включително от нелегален внос, се счита за умерен.

Постоянен ангажимент следва да бъде контрола на багажа на пътниците на граничните пунктове в страните и да не се подценяват забраните за внос на свински продукти, както и за обезвреждането на кетъринга от самолетите.

На всички пътуващи силно се препоръчва да избягват да носят каквито и да е продукти от свинско месо – например сушени колбаси или сушени меса, колбаси, салам или пастети от засегнатите части и страни на Европа. Бихме искали да подчертаем на всички свиневъди, производители на свине, дребни стопани и широката общественост да гарантират, че прасетата не се хранят с отпадъци от кетъринг, кухненски остатъци или продукти от свинско месо, като по този начин се спазва забраната за хранене с кухненски отпадъци.

Всички свиневъди трябва да бъдат бдителни и да гарантират, че посетителите или сезонните работници не са имали скорошен контакт със свине, продукти от свине, помещения за свине, диви свине (включително лов) или оборудване, свързано с подобни дейности в засегнати региони в Европа или други засегнати части на света. Както при всяка биосигурност, мерките са толкова ефективни, колкото бдителни и съвестни са хората, които ги прилагат, така че трябва да се осигури подходящото им обучение. Свиневъдите и ветеринарните лекари трябва да бъдат бдителни за клиничните признаци

на АЧС. Всички подозрителни случаи трябва да бъдат докладвани незабавно на практикуващите или официалните ветеринарни власти.

4. **За България** е важно да се знае, че въпреки постигнатите успехи в борбата с АЧС чрез получаването на облекчение в търговията с промяна на регионализацията на страната и попадането в Зона II на повечето промишлени свиневъдни стопанства, **опасността от циркулация на вирус на АЧС все още съществува.**
5. Тази нова вълна от АЧС в България с новите случаи при диви свине (вероятно от циркулация на вируса при младото поколение, добито след летния сезон 2021 г.) и с огнищата при домашни свине **показва все още съществуващите известни пропуски в биосигурността на индустриалните ферми със свине (декларативна биосигурност) и слабости в организацията на работа в промишлените ферми за отглеждане на свине.**

Източници:

1. Department for Environment, Food and Rural Affairs Animal and Plant Health Agency Advice Services - International Disease Monitoring; Updated Outbreak Assessment #23 African swine fever in Eastern Europe and Germany; 16 November 2021 Ref: VITT/1200 ASF in Eastern Europe and Germany Authors Dr Lorna Freath, Anthony Pacey, Dr Lauren Perrin; This publication is available at <https://www.gov.uk/government/collections/animal-diseases-international-monitoring>
2. ADIS (2021) ad_adns_outbreaks-per-disease_0.pdf (europa.eu) Europa (2021)
3. African swine fever (europa.eu) FLI (2021) TSIS - Animal Disease Information System (fli.de)
4. PAFF (2021a) Slide 1 (europa.eu) PAFF (2021b) Prezentacja programu PowerPoint (europa.eu)
5. PAFF (2021c) epidemiological situation - ASF (europa.eu) PAFF (2021d) Africký mor ošípaných na Slovensku (europa.eu) PigProgress (Nov 2021) PigProgress - ASF Germany: Virus pops up in farm near Rostock

29.11.2021 г

Проф. Георги Георгиев

Д-р Мадлен Всилева

Зооинж. д-р Надежда Луканова, онс

Други научни становища и актуална информация от областта на здравето, хуманното отношение и благосъстоянието на животните, антимикробната резистентност, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:

Както и други материали:

<http://corhv.government.bg/>

<http://corhv.government.bg/?cat=27>

<http://corhv.government.bg/?cat=71>

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056

